

KLAGANDE

██████████ ██████████
Ombud: Jur.kand. Kenneth Borg
Juristfirman Litis Lawyers
Box 88
452 22 Strömstad

MOTPART

Försäkringskassan

ÖVERKLAGADE AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Stockholms domar den 22 januari 2016
i mål nr 19888-15 och den 20 april 2016 i mål nr 2148-16,
se bilaga A och B

SAKEN

Assistansersättning

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

1. Kammarrätten bifaller överklagandena och beslutar att ██████████ har rätt till assistansersättning enligt 51 kap. 3 § socialförsäkringsbalken.
 2. Kammarrätten överlämnar målen till Försäkringskassan för bedömning av om övriga förutsättningar för assistansersättning är uppfyllda samt ersättningens omfattning.
 3. Kammarrätten fastställer förvaltningsrättens beslut om sekretess.
-

YRKANDEN M.M.

██████████ yrkar att han ska beviljas assistansersättning motsvarande 126 timmar per vecka. Till stöd för sin talan anför han bl.a. följande. Han har tidigare varit beviljad assistansersättning motsvarande 126 timmar per vecka. Hans funktionshinder och behov av assistans har inte förändrats. Han har en psykisk funktionsnedsättning som förutsätter ingående kunskap om honom för att tillsyn ska fungera. Det försäkringsmedicinska yttrandet den 1 juni 2016 bekräftar att han uppfyller samtliga rekvisit för att beviljas assistansersättning. Försäkringskassan har vid omprövning den 14 juni 2016 bedömt att han har behov av assistansersättning och beviljat ersättning motsvarande 126 timmar per vecka.

Försäkringskassan bestrider bifall till överklagandet och anför bl.a. följande. Av Försäkringskassans omprövningsbeslut den 14 juni 2016 framgår att ██████████ har beviljats tid för aktiv tillsyn av övervakande karaktär som ett grundläggande behov. Försäkringskassan anser inte att det beslutet föranleder någon annan bedömning än den som tidigare gjorts i målen. Det försäkringsmedicinska yttrandet har inte baserats på någon ny utredning utan på samma omständigheter som tidigare har prövats av Försäkringskassan och förvaltningsrätten. Utredningen ger inte stöd för att förutsättningarna för att bevilja ██████████ aktiv tillsyn av övervakande karaktär är uppfyllda. Det saknas utredning om att han har ett aggressivt eller utåtagerande beteende som skulle kunna medföra allvarliga konsekvenser. Det saknas även stöd för att det krävs ingående kunskap om ██████████ funktionshinder för att kunna utöva den tillsyn han behöver. Sammanfattningsvis ger inte utredningen stöd för att hjälpbehovet med de grundläggande behoven överstiger 20 timmar per vecka.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Frågan i målen är om [REDACTED] har rätt till assistansersättning. För sådan rätt krävs enligt 51 kap. 3 § socialförsäkringsbalken att han behöver personlig assistans för sina grundläggande behov under i genomsnitt mer än 20 timmar per vecka.

Försäkringskassan har gjort bedömningen att [REDACTED] är i behov av personlig assistans för de grundläggande behoven personlig hygien och kommunikation och har i mål nr 584-16 beräknat tidsåtgången för detta till 12 timmar och 5 minuter per vecka och i mål nr 3048-16 till 11 timmar och 30 minuter per vecka. [REDACTED] har av Försäkringskassan inte bedömts ha grundläggande behov av hjälp med måltider, på- och avklädnad samt tillsyn. Förvaltningsrätten har i det överklagade avgörandet i mål nr 3048-16 även beaktat viss tid för hjälp vid påklädning men instämde i båda målen i Försäkringskassans bedömning att tidsåtgången för [REDACTED] grundläggande behov inte uppgick till 20 timmar per vecka.

Kammarrätten gör följande bedömning av frågan om [REDACTED] behöver hjälp i form av tillsyn av den karaktär som utgör grundläggande behov.

Aktiv tillsyn kan räknas som ett grundläggande behov om den tillsyn som en person behöver är av övervakande karaktär och förutsätter ingående kunskaper om honom eller henne. Aktiverings- och motivationsinsatser av olika slag räknas normalt sett inte till de grundläggande behoven (jfr bl.a. RÅ 1997 ref. 23 I, RÅ 2003 ref. 33 och RÅ 2009 ref. 57).

[REDACTED] har gett in ett flertal intyg i vilka bedömningen gjorts att han är i behov av tillsyn av övervakande karaktär. Detta framgår bl.a. av ADL-intyg den 8 augusti 2013 utfärdat av leg. arbetsterapeuten [REDACTED] [REDACTED] läkarutlåtande den 19 mars 2015 utfärdat av ST-läkaren [REDACTED]

██████ intyg utfärdat av specialistläkaren ██████ och intyg den 8 december 2014 utfärdat av distriktsläkaren ██████ Även överläkaren ██████ har i vittnesförhör under förhandlingen i förvaltningsrättens mål nr 2148-16 uppgett att ██████ är i behov aktiv tillsyn av övervakande karaktär. I intyg utfärdat av ██████ den 8 mars 2012 framgår att ██████ när han känner sig otrygg lätt kan bli agiterad och okontrollerad i sitt sätt. Av intyg utfärdat av ██████ den 12 april 2015 framgår vidare att han emellanåt kan få psykosliknande utfall och bli mycket agiterad.

Den försäkringsmedicinska rådgivaren ██████ har den 1 juni 2016 yttrat sig i ett annat ärende om assistansersättning hos Försäkringskassan avseende ██████ Yttrandet är lämnat över samma medicinska underlag som är aktuellt i målen hos kammarrätten. I yttrandet anges bl.a. följande. Det finns ett betydande riskbeteende med fara för egen säkerhet vilket är förenligt med diagnos/sjukdom/skada. Svårigheter att klara förändring, variationer, improvisationer, nya situationer, nya möten etc. Det finns således ett mycket lättväckt, oförutsägbart och för ██████ och omgivningen destruktivt beteende som är återkommande om inte basal trygghet finns. Det har förekommit psykosliknande utfall med hög agitation. Proaktivt agerande från personer som stöttar honom för att förhindra medicinsk försämring med t.ex. aggressivt utåtagerande beteende med risk för skada av sig själv, annan eller föremål. För att kunna agera proaktivt (förebyggande) och skapa trygghet/förutsägbarhet för ██████ krävs både kunskap om hans medicinska status/funktionshinder och stor kunskap om honom som person. Det räcker inte med att ha adekvat utbildning. Förståelse för ██████ behov, kommunikationssätt och beteende kräver stor kunskap om honom som person.

Kammarrätten anser särskilt mot bakgrund av den försäkringsmedicinska rådgivarens yttrande att ██████ har gjort sannolikt att han är i

behov av aktiv tillsyn av övervakande karaktär i stor omfattning. Denna slutsats vinner också stöd av den medicinska utredningen i målen. Tillsynsbehovet förutsätter på grund av hans kommunikationssvårigheter och funktionsnedsättningens karaktär goda kunskaper om honom. Det omfattas därför av hans grundläggande behov. Kammarrätten anser därmed att omfattningen av [REDACTED] sammanlagda behov av hjälp med de grundläggande behoven överstiger 20 timmar per vecka, vilket innebär att han har rätt till assistansersättning. Det saknas därmed skäl för kammarrätten att pröva om [REDACTED] har ytterligare behov av personlig assistans av grundläggande karaktär utöver vad Försäkringskassan och förvaltningsrätten beaktat.

Den som har rätt till assistansersättning för sina grundläggande behov har även rätt till sådan ersättning för andra personliga behov, om de inte tillgodoses på annat sätt. Med hänsyn till instansordningsprincipen ankommer det på Försäkringskassan att som första instans ta ställning till om övriga förutsättningar för assistansersättning är uppfyllda samt besluta om antalet timmar som [REDACTED] i sådant fall är berättigad till. Målen ska därför överlämnas till Försäkringskassan för sådan prövning.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga C (formulär 4).

Thomas Norling
lagman
ordförande

Eva Gullfeldt
kammarrättsråd

Emma Millberg
tf. kammarrättsassessor
referent

Emma Busk
kammarrättsfiskal
föredragande

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten*.

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom två månader* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

För en enskild klagande är sista dagen för överklagande två månader från den dag då han/hon fick del av kammarrättens beslut. Om klaganden fick del av kammarrättens beslut t.ex. den 30 juni måste skrivelsen med överklagande ha kommit in senast den 30 augusti. Om klaganden fick del av beslutet t.ex. den 31 juli, som inte har någon motsvarighet två månader senare, löper tiden i stället ut på slutmånadens sista dag, dvs. i det här exemplet den 30 september. Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nå för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.